

[Hartel.]

stille sig, hvorledes de danske Udsendelser i den britiske Radio vilde søge et Valg udnyttet til at fremkalde Demonstrationer her i Danmark, eventuelt Uro og Demonstration mod Besættelsesmagten — en Uro, som vi ikke under nogen Form kan tolerere, og hvis Følger kunde blive uoverskuelige.

Man maa jo heller ikke lade ude af Betragtning, at en Mand, der tidligere var meget virksom i denne Sal, nu er virksom paa den anden Side Nordsøen. Vi kender hans Hensigter og den Politik, han nu gaar ind for, og vi ved, hvor skadelig den er for vort Fædrelands velforstaaede Interesser.

Jeg siger kun dette for at gøre klart, at den Linie, som tidligere Regeringer har fulgt med Hensyn til Amdraads- og Kommunevalg og mindre betydende Menighedsraadsvalg, er anbefalelsesværdig — idet det selvfølgelig kun er min Opgave at give mit private Syn paa disse Spørgsmaal, men det er jo ogsaa hertil, denne Forhandling giver Adgang. Det er heller ikke ukendt, at Lande som England og Finland under Krigen har set bort fra Valg.

Jeg vil samtidig med Hensyn til Regeringens Dannelse have Lov at gøre et Par Bemærkninger. Det er jo saaledes, at denne Regerings Flertal ikke mere bestaar af Medlemmer, som har Sæde i eller er udgaet fra dette høje Ting. Det er til en vis Grad et Brud med den hidtil førte politiske Praksis her i Danmark, men det er ingenlunde et Brud med den Ret, som grundlovsmaessigt tilkommer Kronen i Henhold til § 13, idet Kronen jo staar frit i Valget af sine Ministre, og efter min Mening bør dette Valg til enhver Tid falde paa de Mænd, der maa anses for at være bedst egnede til at gøre deres Land de største Tjenester i den givne Situation. Dette kan jo ikke altid være bundet af et Flertal, som er skabt paa et tidligere Tidspunkt, idet de Forhold, som paa et senere Tidspunkt bliver de afgørende, alene maa være bestemmende for, hvad Landets Interesser kræver. Og jeg tør sige, at det Hensyn, der bør tages til den Betragtning, som her er gjort gældende, jo har fundet Udtryk i den nye Regering, idet jeg ikke nægter, at den højtærede Statsminister var den Personlighed, Forholdene pegede paa som den, der, fordi netop han havde ført Forhandlingerne med det tredie Rige, ogsaa maatte paatage sig det formelle og reelle Ansvar for Regeringens Førelse i vort Land.

I Anledning af de Arrestationer, der er foretaget i den sidste Tid og væsentligt omfattende Folk, der har gjort sig skyldige

i illegal kommunistisk Virksomhed, maa jeg have Lov til at henpege paa, hvor tit jeg tidligere har søgt at gøre den danske Offentlighed begribeligt, hvor farlig en Gift den kommunistiske Anskuelse er for hele Befolkningen. Det blev ikke hørt. Jeg erindrer ogsaa, at mange Blade udtalte sig nærmest paa en overbærende Maade om mit Arbejde i saa Henseende. Jeg erindrer, at der i „Fyns Venstreblad“ — hvis jeg med den højtærede Formands Tilladelse maa fremføre et enkelt Citat — for 31. August 1941 stod:

„Her hjemme kalder ganske andre Opgaver paa Folkets Kraft. Bolchevikiske Forbrydelser bliver det Politiets Sag at forpurre, og den kommunistiske Idé er i Danmark ikke et Skud Krudt værd. Al Kamp i Danmark mod Kommunismens Aand og Tanker er Spild af Kræfter. Thi ingen, ingen Moders Sjæl kan slaa til Gavns en Død ihjel.“

Jeg tør nok sige, at der har vist sig at være Livskraft i den, som allerede for halvandet Aar siden blev betegnet som værende afdød, og at disse Dages Begivenheder i allerhøjeste Grad viser, hvilken Fare vi staar overfor; og de indirekte Følger kan jo blive i høj Grad skæbnesvangre, selv om vi i Øjeblikket altsaa kan beherske den enkelte konkrete Handling. Det har jo ikke gjort det bedre, at Folk med prominente Navne har hørt til de salonkommunistiske Kredse, som her har gjort deres Land overordentlig, forhaabentlig ikke ubodelig Skade. Det er en af de Opgaver, som den højtærede Statsminister har, at bøde paa dette; den virkelige Prøvesten for Statsministerens Evne som Statsmand ligger jo paa et noget andet Felt — omend alt er sammenhørende — nemlig dette, om det kan lykkes for ham at genskabe normale Relationer mellem Danmark og det store tyske Rige, idet det ikke er nogen Hemmelighed, at den nye tyske Befuldmægtigede ikke er akkrediteret som Gesandt, og at der derfor ikke hersker normale Relationer mellem Danmark og Tyskland. Men naturligvis spiller det en stor Rolle ogsaa udadtil, hvorledes det anti-kommunistiske Spørgsmaal gribes an i Danmark, og jeg vil her i denne Forbindelse henlede den højtærede Statsministers Opmærksomhed paa Betydningen af, at ogsaa Radioen bliver taget i Brug ved Folkets Oplysning om den kommunistiske Fare.

Jeg har netop i Dag faaet Meddelelse om, at en Mand, som jeg maa skønne er egnet til at holde et saadant Foredrag, har henvendt sig til Statsradiofonien, men netop i Dag faaet Afslag paa Henvendelsen